

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۴ شهریور ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم تونزنده‌جانی، گلناز بینقی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، فرشید کریمی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، محمدمین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، امیرحسین کاروبن
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، امیرحسین پورخنجری، امیرحسین شکوری، اسماعیل علیپور، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سیدمحمدعلی مرتضوی، فاطمه منصورخاکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سیاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصور، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	نسرین جعفری، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، زهرا محمدی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	فریبا رونقی
جامعه‌شناسی	مائده مؤمنی	مائده مؤمنی	فاطمه صفری، کوثر شاه‌حسینی	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	سبا جعفرزاده صابری	فرهاد علی‌نژاد	زهرة قموشی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر مجیا اصغری، مسئول دفترچه زهرة قموشی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۲»

(مهمم بصیرایی)

با توجه به نمودار داده‌های مربوط به بارش باران در روزهای هفته گذشته به صورت ۹، ۱۷، ۱۵، ۲۴، ۹، ۱۴، ۱۴ است. بنابراین:

$$\bar{x} = \frac{9+17+15+24+9+14+14}{7} = \frac{102}{7} \approx 14/5$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

۲- گزینه «۳»

(مهمم بصیرایی)

در سری زمانی داده‌ها در فواصل منظم گردآوری می‌شوند. در گزینه «۳» فاصله زمانی منظمی برای جمع‌آوری داده‌ها وجود ندارد.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۴ تا ۶۸)

۳- گزینه «۱»

(مهمم بصیرایی)

معادله خط گذرنده از دو نقطه $\begin{bmatrix} 10 \\ 21 \end{bmatrix}$ و $\begin{bmatrix} 12 \\ 27 \end{bmatrix}$ را می‌نویسیم:

$$m = \frac{27-21}{12-10} = \frac{6}{2} = 3$$

$$y - 27 = 3(t - 12) \xrightarrow{t=11} y - 27 = 3(11 - 12)$$

$$\Rightarrow y = 27 - 3 = 24$$

راه دوم: چون $t=11$ میانگین $t=10$ و $t=12$ است، پس مقدار y در $t=11$ از میانگین $y=21$ و $y=27$ به دست می‌آید.

$$\frac{27+21}{2} = 24$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۴- گزینه «۳»

(مهمم ابراهیم توزنده‌یانی)

$x=14$ بین ۱۲ و ۱۶ است الان باید معادله خط گذرنده از ۲ نقطه $(12, k)$ و $(16, 220)$ را بنویسیم مقدار درون‌یابی در $x=14$ ، 200 است، لذا نقطه $(14, 200)$ روی خط بالا باید قرار بگیرد. حال باید ۳ نقطه بر روی یک خط باشند، یعنی شیب خط گذرا از هر ۲ نقطه با هم برابر باشد:

$$A: (12, k) \quad B: (14, 200) \quad C: (16, 220)$$

$$m_{AB} = m_{BC} \Rightarrow \frac{200-k}{14-12} = \frac{220-200}{16-14} \Rightarrow \frac{200-k}{2} = \frac{20}{2}$$

$$\Rightarrow 200 - k = 20 \Rightarrow k = 180$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۰)

۵- گزینه «۴»

(ابوالفضل بهاری)

طبق نمودار سری زمانی، دوره تناوب ۸ سال است. از آنجایی که هر ۸ سال نمودار مجدداً تکرار می‌شود، پس اعداد ۷۴ و ۹۸ را با جمع یا تفریق کردن با دوره تناوب (۸ سال) به اعدادی تبدیل می‌کنیم که در نمودار سری زمانی موجود باشند.

$$210 = \text{قیمت در سال } 82 = 74 + 8 = \text{قیمت در سال } 74$$

$$210 = \text{قیمت در سال } 90 = 98 - 8 = \text{قیمت در سال } 98$$

$$= 210 - 210 = 0 = \text{اختلاف قیمت‌ها}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۷)

۶- گزینه «۱»

(ابوالفضل بهاری)

$$\bar{x} = \frac{1+2+3+4+5+6+7}{7} = \frac{28}{7} = 4$$

$$\bar{y} = \frac{3+4+7+12+13+14+17}{7} = \frac{70}{7} = 10$$

$$\Rightarrow M(4, 10)$$

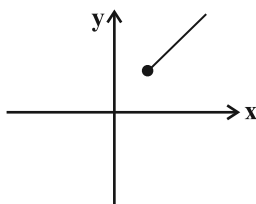
نقطه‌های $M(4, 10)$ و $A(7, 17)$ را در نظر گرفته و معادله خط را می‌نویسیم:

$$m = \frac{17-10}{7-4} = \frac{7}{3}$$

$$y - y_m = m(x - x_m) \Rightarrow y - 10 = \frac{7}{3}(x - 4)$$

$$\Rightarrow y = \frac{7}{3}x - \frac{28}{3} + 10 \Rightarrow y = \frac{7}{3}x + \frac{2}{3}$$

شیب و عرض از مبدأ هر دو مثبت هستند، پس گزینه «۱» درست است.

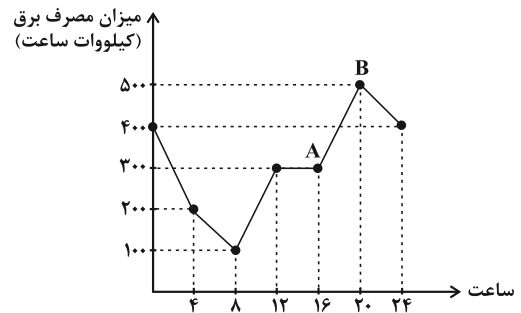
(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۰)

۷- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

ساعت ۶ عصر معادل ساعت ۱۸ و حد فاصل ساعت ۱۶ تا ۲۰ است. از طرفی با توجه به اینکه نمودار داده شده در تمامی روزها تکرار می‌شود بنابراین میزان مصرف برق در ساعت ۱۸ روز هفتم و ساعت ۱۸ روز نشان داده شده یکسان است. اگر محور طولی را با x و محور عرضی را با y نمایش دهیم با توجه به مختصات نقاط A و B معادله پاره‌خط AB را یافته و در آن $x=18$ را جایگذاری می‌کنیم:

$$\begin{cases} A(16, 300) \\ B(20, 500) \end{cases} \Rightarrow \text{شیب } m = \frac{500 - 300}{20 - 16} = \frac{200}{4} = 50$$

$$y - y_1 = m(x - x_1) \xrightarrow{x_1=20, y_1=500} m=50$$

$$y - 500 = 50(x - 20) \xrightarrow{x=18} y - 500 = 50 \times (-2)$$

$$\Rightarrow y = 500 - 100 = 400$$

(ریاضی و آمار، ۲)، آمار، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰

۸- گزینه «۴»

(سعید عزیزقانی)

برای محاسبه برون‌یابی میانگین مقادیر سال (یعنی $\bar{x}$) و میانگین مقادیر تورم (یعنی $\bar{y}$) را به‌دست می‌آوریم و آن‌ها را به‌ترتیب به‌عنوان طول و عرض نقطه A در نظر می‌گیریم.

$$\begin{cases} \bar{x} = \frac{2+4+6+8+10}{5} = \frac{30}{5} = 6 \\ \bar{y} = \frac{8+11+13+18+30}{5} = \frac{80}{5} = 16 \end{cases} \Rightarrow A(6, 16)$$

مشخصات آخرین سال موجود در جدول (سال دهم) را هم به‌عنوان مختصات نقطه B در نظر گرفته و معادله پاره‌خط AB را به‌دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} A(6, 16) \\ B(10, 30) \end{cases} \Rightarrow m = \frac{30 - 16}{10 - 6} = \frac{14}{4} = \frac{7}{2}$$

$$y - y_1 = m(x - x_1) \xrightarrow{x_1=10, y_1=30} m=\frac{7}{2} \Rightarrow y - 30 = \frac{7}{2}(x - 10)$$

$$\Rightarrow y = \frac{7}{2}x - 5$$

مقدار $y = 58$ را جایگذاری می‌کنیم تا سال خواسته شده بدست آید:

$$58 = \frac{7}{2}x - 5 \rightarrow x = 18$$

(ریاضی و آمار، ۲)، آمار، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۰

۹- گزینه «۱»

(فرشید کریمی)

معادله خط گذرنده از نقاط $(95, 30)$ و $(96, 36)$ را می‌نویسیم.

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{36 - 30}{96 - 95} = \frac{6}{1} = 6$$

تشکیل معادله خط:

$$y - y_0 = m(x - x_0) \Rightarrow y - 30 = 6(x - 95) \Rightarrow y = 6x - 540$$

حالا $(94, a)$ را در معادله خط صدق می‌دهیم.

$$a = 6(94) - 540 = 24$$

(ریاضی و آمار، ۲)، آمار، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۰

۱۰- گزینه «۴»

(کلنار بینقی)

برای یافتن تعداد دبه‌های ماست در روز نهم باید بین روزهای ششم و یازدهم درون‌یابی کنیم.

$$\left(\begin{matrix} 6 \\ 13 \end{matrix} \right), \left(\begin{matrix} 11 \\ 18 \end{matrix} \right) \Rightarrow m = \frac{18 - 13}{11 - 6} = \frac{5}{5} = 1$$

$$y = x + b, \left(\begin{matrix} 6 \\ 13 \end{matrix} \right) \Rightarrow 13 = 1 \times 6 + b \Rightarrow b = 7$$

$$y = x + 7, (x=9), y = 9 + 7 = 16 \text{ «تعداد دبه‌های ماست»}$$

در صورت سوال تعداد دبه‌های ماست را خواسته، مقدار ماست‌های فروخته شده را خواسته چون هر دبه ماست $1/5$ کیلوگرم است، پس تعداد دبه‌ها باید در $1/5$ ضرب شود تا مقدار نهایی بدست آید.

$$16 \times 1/5 = 24$$

(ریاضی و آمار، ۲)، آمار، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱- گزینه «۳»

(مهمبرامین رادارش فام)

تکرار قافیه در غزل (قالب مسلط) این دوره امری طبیعی است، درحالی که تکرار قافیه در غزل‌های سبک عراقی از لحاظ اصول و قواعد قافیه ایراد به شمار می‌آید.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ از ویژگی‌های ادبی و توجه بیشتر به معنا از ویژگی‌های فکری شعر سبک هندی است.

گزینه «۲»: در میان آرایه‌های پرکاربرد شعر سبک هندی آرایه‌های بدیع (حسن تعلیل، اسلوب معادله، حس آمیزی، تلمیح، تمثیل و...) پرشمارترند و فقط یک آرایه بیانی (تشبیه) ذکر شده است.

گزینه «۴»: شاعر سبک هندی تکبیت‌گو است و با استفاده از قافیه و ردیف تکبیت‌هایش را به هم گره می‌زند و آن را در غزلی که مناسب آن بیت باشد قرار می‌دهد. منظور از مفردات همان تکبیت‌گویی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۲)

۱۲- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

عبارت این گزینه درخصوص اوضاع ادبی دوره مذکور صدق می‌کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شعر این دوره عمومیت یافت و در دسترس عامه قرار گرفت.

گزینه «۲»: حکومت صفوی به اشعار مدحی و درباری و عاشقانه بهایی نمی‌داد.

گزینه «۳»: سبک هندی از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم رواج داشت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۸۰)

۱۳- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تشنه‌لب‌بودن» کنایه از مشتاق‌بودن

گزینه «۲»: «روسیاه‌کردن» کنایه دارد.

گزینه «۳»: «موی از خمیر برآوردن» کنایه از کار بسیار ساده‌ای را انجام دادن

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

۱۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

کنایه: «چشم‌داشتن» / تشبیه: دل قطره اشکی گردد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۵- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

وزن این گزینه، «فعلات فاعلاتن فعاتل فاعلاتن» است که در شمار اوزان دولختی می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفتعلن مفتعلن فاعلن

گزینه «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۲)

۱۶- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

وزن بیت ذکرشده «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» است.

تقسیم بیت:

مصراع اول: (مَن بی نِ دُ در مان دِه، وا جَس ت وَ در مان دِ)

مصراع دوم: (تا خُد چ کُ نَد شِع رَم، عین را کِ مِ عَم ما ییست)

نکته: هجای پایانی مصراع و همچنین هجای پایانی نیم‌مصراع در اوزان دوری، همیشه بلند در نظر گرفته می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۲)

۱۷- گزینه «۳»

(شیوا نظری)

وزن مصراع، «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» می‌باشد.

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفاعلن فعاتلن مفاعلن فعلن

گزینه «۲»: مفاعیلن مفاعیلن فاعولن

گزینه «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۲)

۱۸- گزینه «۳»

(شیوا نظری)

وزن سایر ابیات:

گزینه «۱»: مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

گزینه «۲»: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

گزینه «۴»: مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۹۰)

۱۹- گزینه «۲»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

ابیات گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» به فداکردن جان در راه معشوق اشاره دارند، اما در بیت گزینه «۲» به انس و الفت دل عاشق با معشوق اشاره شده است. شاعر در این بیت می‌گوید که دلم چنان با تو انس گرفته است که همچون پرنده‌ای است که دیگر به آشنانش باز نمی‌گردد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰۰)

۲۰- گزینه «۴»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

مفهوم بیت صورت سؤال پایان‌پذیری و موقتی‌بودن اقبال و خوشبختی است. شاعر «محنت و بدبختی» را به جغدی (بوم) تشبیه کرده است و به مخاطبش می‌گوید دولت شما هم چندان نمی‌پاید و محنت و بدبختی به شما هم خواهد رسید. مفهوم مقابل آن در بیت گزینه «۴» دیده می‌شود که شاعر ادعا می‌کند در آینده ناکامی‌ها جایشان را به خوشدلی و کامیابی می‌دهند، یعنی بیت صورت سؤال از دست دادن وضع مطلوب را تصویر می‌کند و بیت گزینه «۴» دستیابی به آن را.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: لزوم توکل به خداوند و امیدواری در هنگام سختی‌ها

گزینه «۲»: تحمل سختی‌های راه عشق و توجه‌نکردن به سرزنش‌ها و طعنه‌ها

گزینه «۳»: برتری باطن و حقیقت جهان در مقابل ظاهر آن و بیان واقع‌بینی مخاطب

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی از نویسندگان حوزه ادبی فارس و نواحی مرکزی (عراق عجم) بود که در تجدید سبک تأثیرگذار بود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۲)

۲۲- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا علویان)

درون‌مایه این بیت در قلمرو فکری شعر سده پنجم و ششم هجری نمی‌گنجد؛ شاعر در توصیف معشوق زمینی سخن گفته است، در حالی که شعر در این دوره از عشق زمینی فاصله می‌گیرد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هجو یکی از موضوعاتی است که در شعر این دوره رواج می‌یابد. در این شعر، مجیر بیلقانی، خاقانی را با توهین و تحقیر «خر» خوانده است که مصداق بارز هجو است.

گزینه «۳»: رواج حس دینی و ورود مفاهیم مذهبی

گزینه «۴»: رواج حس مفاخره

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۸۵)

۲۳- گزینه «۴»

(یاسین مهریان)

تشبیه: لاله‌گون - چون جام می - می هجر - جام روزگار / فاقد مجاز (توجه داشته باشید که «جام» در معنای حقیقی به کار رفته است و شاعر، چشمی که درونش، اشک خونین وجود دارد را به جامی تشبیه کرده که درون آن، شراب سرخ‌رنگ وجود دارد. در حقیقت: چشم = جام / اشک خونین (سرخ‌رنگ) = شراب سرخ‌رنگ)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تضمین: صائب تبریزی، مصراع دوم را از حافظ تضمین کرده است. / استعاره: ای صبا: استعاره مکنیه و تشخیص

گزینه «۲»: جناس: «در» و «سر» / تلمیح: آب حیات

گزینه «۳»: مراعات نظیر: «سر» و «پا» / کنایه: به باد رفتن

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۲۴- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا علویان)

در این بیت، واج‌آرایی در مصوت بلند «ی» دیده می‌شود؛ اما مجاز یافت نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شمشاد» استعاره از موی یار / مراعات نظیر بین سرو، شمشاد و گلستان

گزینه «۲»: «دست‌گرفتن» کنایه از کمک و یاری رساندن / «چشمه حیوان»

تلمیح به داستان خضر و آب حیات و جستجوی او در پی حیات جاودانه دارد.

گزینه «۴»: «شکردهان» نوعی تشبیه دارد (تشبیه درون‌واژه‌ای) که شاعر در آن، دهان معشوق را به شکر مانند می‌کند. / تکرار واژه «نیک» واژه‌آرایی ساخته است.

(علوم و فنون ادبی، بدیع و بیان، ترکیبی)

۲۵- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

قافیه‌های این بیت، «نور و طور» هستند و ردیف‌ها، حرف «را» در پایان دو مصراع می‌باشد. «را» اول «را مفعولی» است و «را» دوم «حرف اضافه» در معنای برای می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نبودش: ردیف / همتا و مدارا: قافیه

گزینه «۳»: من و تن: قافیه / دو کلمه «بحر» و «شهر» به علت اینکه از نظر نوشتاری با هم یکسان نیستند، نمی‌توانند قافیه شوند.

گزینه «۴»: شه و چه: قافیه / رود: ردیف

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه ۹۱)

۲۶- گزینه «۴»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

تبصره «۱» قافیه، به معنی داشتن حروف الحاقی است که در قافیه این شعر حروف الحاقی مشاهده نمی‌شوند.

سایر گزینه‌ها به شکل درست بیان شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۲)

۲۷- گزینه «۳»

(مهم‌رامین راداش‌فام)

واژه‌های «نوحه‌گر» و «کارگر» نمی‌توانند باهم قافیه شوند؛ «گر» به عنوان حرف الحاقی حذف می‌شود و در نتیجه = نوحه ≠ کار

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «آمدند» و «شدند»، کلمات قافیه هستند؛ «ند» به عنوان حرف الحاقی حذف می‌شود و «آمد» و «شد» باهم قافیه می‌شوند.

نکته: اختلاف موجود در مصوت کوتاه حروف قافیه در صورت وجود حروف الحاقی، مشکلی ایجاد نمی‌کند.

گزینه «۲»: «سخن» و «بن» کلمات قافیه هستند؛ نکته مهم در این بیت تلفظ واژه «سخن» است که به صورت «سَخْن» تلفظ می‌شود. (در سبک خراسانی، بعضاً کلمات به‌طور متفاوتی از تلفظ امروزه خود، تلفظ می‌شدند).

گزینه «۴»: «خوبش» در مصراع اول به معنای خود و در مصراع دوم به معنای خوبشاوند است که جناس تام دارد و قافیه بیت صحیح است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۲)

۲۸- گزینه ۲»

(هومن نمازی)

در بیت «الف»، «ه»، «تر» الحاقی هستند، بنابراین تبصره دارد و در قاعده «۲» است؛ چون حروف اصلی قافیه، «ار» است. بیت «ب»: قاعده آن «۱» است و تبصره دارد. بیت «ج»: قاعده «۱» است و تبصره ندارد. بیت «د»: قاعده «۲» است و تبصره نیز دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۲)

۲۹- گزینه ۳»

(مہتبی فرهادی)

مفهوم کلی و مشترک بیت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» امید به لطف و بخشایش خدا و درخواست آموزش (حتی در عین گناهکاری) است، اما بیت گزینه «۳» می‌گوید: عذاب دوزخ در برابر آتش هجران تو هیچ است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۷)

۳۰- گزینه ۳»

(سپاد غلام‌پور سیوکی)

در متن زغن (پرنده‌ای شبیه کلاغ) ماهی را شکار کرده بود، اما تا می‌خواست او را بخورد غفلت کرد و دهانش را باز کرد و ماهی گریخت. در بیت گزینه «۳» نیز شاعر می‌گوید سرنوشت لقمه را تا نزدیک دهانم آورد، اما روزی من نبود و بر خاک افتاد. این بیت در متن مرزبان‌نامه دقیقاً بعد از متن صورت سؤال آمده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شادمانی بی‌اندازه از به دست آوردن چیزی

گزینه «۲»: دشمنان تو همه می‌میرند و تنش‌ان در گورستان طعمه زغن می‌شود و تو زندگی خوبی داری.

گزینه «۴»: مال دنیا مانند مرداری است که انسان‌ها در طلب آن مانند زاغ و زغن در تکاپویند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۴)

جامعه‌شناسی (۲)

۳۱- گزینه ۱»

(آزیتا بیدقی)

الف) حرکت‌ها و جنبش‌هایی را در مقابله با غرب به‌وجود آوردند.

ب) اغلب در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی باقی مانده بودند.

ج) نسل اول روشنفکران (منورالفکران غرب‌گرا)

د) غرب متجدد زمانی با جهان اسلام روبه‌رو شد که قدرت‌های سیاسی جهان اسلام با وجود رعایت ظواهر اسلامی، استبدادهای قومی و قبیله‌ای بودند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۰)

۳۲- گزینه ۴»

(کوثر شاه‌سین)

منورالفکران غرب‌گرا که در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند. واقعه مسجد گوهرشاد، یکی از اقدامات اسلام‌ستیزانه رضاخان بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

۳۳- گزینه ۳»

(کوثر شاه‌سین)

اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول، به دلیل گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان نبود، بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۲ و ۱۱۳)

۳۴- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

جنبش تنباکو نمونه‌ای از فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی است و تجربه موفق جنبش تنباکو، فعالیت رقابت‌آمیز را از اصلاح رفتار به اصلاح ساختار تغییر داد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

۳۵- گزینه ۳»

(امیرمهوری افشار)

مشکل عدالتخانه این بود که رفتار عادلانه را به کسانی تحمیل می‌کرد که با معیارهای الهی به قدرت نرسیده بودند و آن‌ها قدرت را با شمشیر قوم و عشیره یا حمایت‌های دولت‌های استعمارگر به‌دست آورده بودند؛ عالم به عدالت نبودند و عمل به عدالت نیز به قدر کافی در شخصیت آن‌ها نهادینه نشده بود.

انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند. اما انقلاب اسلامی ایران یک انقلاب فراگیر مردمی با مرجعیت و رهبری دینی بود و همه اقشار و گروه‌های جامعه را دربر می‌گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۳۶- گزینه ۳»

(آزیتا بیدقی)

- بیداری اسلامی نوع بشر را مخاطب قرار می‌دهد.

- افتراق انقلاب اکتبر روسیه و انقلاب فرانسه ← رویکرد چپ و سوسیالیستی

- نوع مشکلات جهان اسلام در رویکرد نسل دوم روشنفکران ← از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی ایجاد کرده بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۳، ۱۲۵ و ۱۲۶)

۳۷- گزینهٔ «۴»

(ریحانه امینی)

انقلاب اسلامی ایران از آن جهت که یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب (پهلوی) را هدف قرار داده بود، اهمیت می‌یافت اما چون به بلوک شرق وابسته نبود، از اهمیت آن کاسته می‌شد.

از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی به دلیل اینکه با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت، نمی‌توانست تداوم یابد و دیر یا زود، بار دیگر، دست نیاز به سوی بلوک غرب دراز می‌کرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحهٔ ۱۳۴)

۳۸- گزینهٔ «۳»

(امیرمسین کاروین)

انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی مسئلهٔ اسرائیل را مسئلهٔ جهان اسلام مطرح می‌کرد. بازگشت به اسلام، اولاً مشروعیت قرارداد کمپ دیوید را در باور مسلمانان مخدوش کرد، ثانیاً مقاومت در برابر صهیونیسم را از موضوع اعتقاد اسلامی و با تکیه بر ایمان به خداوند و قدرت الهی آغاز کرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۶ و ۱۲۷)

۳۹- گزینهٔ «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

مقاومت انقلاب ایران در دههٔ نخست، موقعیت بلوک شرق را به‌عنوان قطب رقیب بلوک غرب متزلزل ساخت و موقعیت تاریخی جهان اسلام را به‌عنوان یک قطب فرهنگی تثبیت کرد. کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود به‌دنبال آن بودند تا فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا کنند و نظریهٔ پایان تاریخ فوکویاما، همین معنا را القا می‌کرد. اما موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی آن بر نظریهٔ فوق، خط بطلان کشید. ادعان و اعتراف به حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام از برخی دیگر از نظریه‌پردازان غربی، با عنوان جنگ تمدن‌ها مطرح شد. این نظریه ضمن اعتراف به شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی، اولاً با طرح دیگر تمدن‌ها در عرض تمدن اسلامی، جایگاه برجسته و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت، ثانیاً با طرح جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانهٔ جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی نتیجهٔ ورود مجدد دیگر فرهنگ‌ها به عرصهٔ زندگی بشر، معرفی می‌کرد و از این طریق، هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌گرداند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحهٔ ۱۳۲)

۴۰- گزینهٔ «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار در جهت مقابله با حرکت مستقلی بود که در جهان اسلام شکل گرفت.

موفقیت انقلاب اسلامی و پیامدهای جهانی‌اش، باطل بودن نظریهٔ فوکویاما را نشان داد.

انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بودند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۵ و ۱۳۲)

روان‌شناسی

۴۱- گزینهٔ «۲»

(همیدرضا توکلی)

افسردگی باعث تشکیل باورهای منفی می‌شود.

اهداف را نباید خیلی بزرگ یا خیلی کوچک تعیین کرد. حرکت در میسر هدف نیز نوعی موفقیت تلقی می‌شود.

اعتماد به توانایی‌های خود، به ادراک کارایی اشاره دارد.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۵ تا ۱۷۶)

۴۲- گزینهٔ «۲»

(مهمربیبی)

هر چه موارد مثبت پیرامون یک موضوع قوی‌تر باشد، گرایش فرد به آن بیشتر می‌شود و برعکس.

اما این صرفاً به تعداد عناصر مربوط نیست و به نیرومندتر بودن و قوی‌تر بودن عناصر مربوط است و هر اندازه ارزیابی مثبت یا منفی آن قوی‌تر باشد، تأثیر قوی‌تری بر نگرش شخص خواهد داشت.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحهٔ ۱۷۱)

۴۳- گزینهٔ «۳»

(همیدرضا توکلی)

اسنادی که درونی، قابل کنترل و ناپایدار باشد، قابلیت تغییر بیشتری دارد.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۴ تا ۱۷۶)

۴۴- گزینهٔ «۱»

(همیدرضا توکلی)

ادراک و ارزیابی ما از فشار روانی بسیار حائز اهمیت است؛ پس فشار روانی تحت تأثیر ادراک ما است و با دنیای بیرون تطابق دقیق ندارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۵ تا ۱۹۷)

۴۵- گزینهٔ «۱»

(همیدرضا توکلی)

گزینهٔ «۱» به منفعل بودن فرد اشاره دارد. در سایر موارد، اشخاص فعالانه برای کاهش عامل فشارآور کار کرده‌اند؛ مثل ترک موقعیت، ورزش یا استفاده از شوخ‌طبعی و سبک‌شمردن موضوع.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۹ تا ۲۰۳)

۴۶- گزینهٔ «۳»

(مهمربیبی)

گزینهٔ «۳» نشان دهندهٔ یک روش بلندمدت است. اما سایر گزینه‌ها به روش‌های کوتاه‌مدت اشاره دارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحهٔ ۲۰۱)

۴۷- گزینهٔ «۱»

(مفرد میبوی)

تحلیل عبارت‌ها:

الف: کاهش مایعات بدن عامل برانگیزاننده یا همان انگیزه برای انجام فعل نوشیدن است.

ب: در این عبارت «ناهماهنگی پس از تصمیم» داریم و نه «هماهنگی پس از تصمیم».

ج: در این بیت، خیام علت وضعیت فعلی خود را ذات و بخش تغییرناپذیر شخصیت خود می‌داند که طبیعتاً تحت کنترل نیست، در نتیجه انگیزه‌بخش هم نیست در حالی که برای جبران کاستی‌ها به اسنادی نیاز داریم که به عوامل تحت کنترل مربوط شود.

د: دقت کنید که هر درماندگی، درماندگی آموخته‌شده نیست؛ بعضی درماندگی‌ها (مثل درماندگی همین عبارت) واقعی هستند.

بنابراین فقط اطلاعات عبارت «الف» درست است و سایر عبارت‌ها نادرست‌اند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۲، ۱۷۱، ۱۷۵ و ۱۷۶)

۴۸- گزینهٔ «۲»

(مفرد میبوی)

در پرسشنامهٔ سبک زندگی نمرهٔ ۵۰ تا ۷۰ یعنی فرد در برابر فشار روانی جداً آسیب‌پذیر است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفة ۱۹۴)

۴۹- گزینهٔ «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

استفاده از شوخ‌طبعی دلالت به روش‌های سازگارانه دارد.

انجام رفتارهای تکانشی و در انتظار معجزه بودن دلالت به روش‌های مقابله‌ای از نوع ناسازگارانه دارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۹ تا ۲۰۳)

۵۰- گزینهٔ «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

افزایش احساس حمایت اجتماعی از جمله راه‌های مستقیم تأثیر مذهب بر سلامت است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفة ۲۰۴)

عربی زبان قرآن (۲)

۵۱- گزینهٔ «۳»

(مبیررضا خاندامینی - اصفهان)

«أفواههم»: دهان‌هایشان / «أعلم»: (اسم تفضیل) دانانتر (رد سایر گزینه‌ها) / «يَكْتُمُونَ»: (فعل مضارع معلوم) مخفی می‌کنند، پنهان می‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

نکته مهم درسی:

اسم تفضیل در حالت مذکر بر وزن «أفعل» می‌آید و در ترجمه‌اش از پسوندهای «تر، ترین» استفاده می‌شود.

(ترجمه)

۵۲- گزینهٔ «۳»

(امسان کلاته عربی)

«لا يحزننا»: ما را غمگین نمی‌کند (دقت شود که فعل مضارع در اینجا مجزوم نشده است (آخرش ضمه دارد) و لا، لای نافیه است نه ناهیه) (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «جَهْلًا»: نادانان، جاهلان (رد گزینهٔ ۱) / «لَم يُفَرِّقْنَا»: ما را پراکنده نساخت، ما را متفرق نکرد (رد گزینهٔ ۱)

نکته مهم درسی:

لم + مضارع مجزوم ← ماضی ساده منفی یا ماضی نقلی منفی

(ترجمه)

۵۳- گزینهٔ «۴»

(امیر حسین پورقنبر)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «سامحنی یعنی «مرا بیخش»

گزینهٔ «۲»: ترجمهٔ صحیح عبارت: راضی ساختن همهٔ مردم هدفی است که آن را به دست نمی‌آوری!

گزینهٔ «۳»: «يُحْكِي: حکایت می‌شود» (فعل مضارع مجهول است)

نکته مهم درسی:

این دو فعل را با هم اشتباه نگیرید: سَمَحَ: اجازه داد - سَامَحَ: بخشید

(ترجمه)

۵۴- گزینهٔ «۴»

(معمود بادبرین)

در این گزینه «الطَّلَب» با فعل‌های «إستمعن» و «تتجحوا» از نظر جنس و صیغه مطابقت ندارد.

نکته مهم درسی:

به دلیل آن‌که در زبان فارسی، در افعال و ضمائر، تفاوتی میان مؤنث و مذکر نمی‌گذاریم، در سؤالات تعریف (برگرداندن جمله از فارسی به عربی) فعل‌ها، هم می‌توانند برای مذکر باشند و هم برای مؤنث؛ آنچه مهم است تطابق این افعال و ضمائر موجود در جمله با یکدیگر است.

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

عادت مصرف دخانیات از عادت‌های زشتی است که انسان از جامعه‌ای که اطرافش است، کسب می‌کند. و این عادت، علی‌رغم شناخت کسی که به این‌ها علاقه دارد، به این است که ضررهایش بسیار است. طبق پژوهش‌های موجود، آن باعث سرطان و بیماری‌های قلب و گرفتگی شریان‌ها می‌شود که منجر به سکتۀ مغزی می‌گردد. و با این وجود مصرف‌کنندگانی را می‌بینیم که به آینده‌ای که منتظرشان است، توجه نمی‌کنند و روزانه تعداد سیگارهایی را که می‌کشند، بیشتر می‌کنند. و با توجه به خطرهای مصرف دخانیات، دولت‌ها در دنیا، افراد مصرف‌کنندهٔ خود را از مصرف دخانیات در مکان‌های عمومی مثل بیمارستان‌ها، مدارس و دانشگاه‌ها منع کرده‌اند، حتی بسیاری از شرکت‌های پرواز، مصرف دخانیات را در هواپیماهایشان منع کرده‌اند. و ما به نوبهٔ خود هر مصرف‌کننده‌ای را دعوت می‌کنیم که لشکر اراده را تجهیز کند و مصرف دخانیات را رها کند و سیگار را تا ابد ترک نماید.

۵۵- گزینهٔ «۲»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

ترجمهٔ گزینهٔ «۲»: «به آینده‌اش توجه نمی‌کند با این‌که آن، در مقابل چشمان ما واضح است! عبارت درستی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: ترجمهٔ عبارت: زبان‌های مصرف دخانیات را نمی‌شناسد آن‌طور که ما می‌شناسیم!

گزینهٔ «۳»: ترجمهٔ عبارت: باعث دچار شدن همهٔ مردم به بیماری‌های فراگیر می‌شود!

گزینهٔ «۴»: ترجمهٔ عبارت: قادر به ترک عادت بدش نیست، مگر پس از زیاده‌روی در آن!

(درک مطلب)

۵۶- گزینهٔ «۱»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

ترجمهٔ عبارت گزینهٔ «۱»: رها شدن از مصرف دخانیات برای افراد مصرف‌کننده غالباً ساده است!؛ با توجه به خط آخر متن درک مطلب، نادرست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۲»: ترجمهٔ عبارت: مصرف دخانیات در مدارس و دانشگاه‌ها غیر مجاز است!

گزینهٔ «۳»: ترجمهٔ عبارت: ضررها و نتایج مصرف دخانیات تاکنون کشف نشده است، مگر برخی از آن‌ها!

گزینهٔ «۴»: ترجمهٔ عبارت: ممکن است که تشویق ما به دوری از مصرف دخانیات، مؤثر باشد!

(درک مطلب)

۵۷- گزینهٔ «۳»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

صورت سؤال موضوعی را می‌خواهد که در متن ذکر نشده باشد. گزینهٔ «۳»: (روش‌هایی مؤثر برای ترک مصرف دخانیات) در متن مطرح نشده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: ترجمهٔ عبارت: نقش خانواده و دیگران در شروع مصرف دخانیات!

گزینهٔ «۲»: ترجمهٔ عبارت: مسؤولیت حکومت‌ها در منع مصرف دخانیات!

گزینهٔ «۴»: ترجمهٔ عبارت: زبان‌های مصرف دخانیات برای مصرف‌کنندگان!

(درک مطلب)

۵۸- گزینهٔ «۲»

(معمیرضا قانرازمینی - اصفهان)

در این گزینه، «لم» ادات نفی است که بر سر فعل مضارع مجزوم آمده است: «خواهرت با زن نادانی که به دروغ گفتن شهرت دارد، همنشینی نکرد!»

نکته مهم درسی:

«لم» ادات نفی است که بر سر فعل مضارع می‌آید، در این حالت آخر فعل مضارع مجزوم می‌شود. (به عبارت دیگر، ساکن می‌شود یا «ن» آخر فعل مضارع (به جز در صیغه‌های جمع مؤنث) حذف می‌شود.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: در این گزینه، «لم» کلمهٔ پرسشی است، زیرا فعل بعدش ماضی می‌باشد: «چرا وزن کلماتی که وارد زبان عربی شدند، تغییر کرد؟!»

گزینهٔ «۳»: در این گزینه، «لم» کلمهٔ پرسشی است، زیرا فعل بعدش مجزوم نشده است: «ای زن، چرا در برابر مردم به لباس‌های گران خود افتخار می‌کنی؟!»

گزینهٔ «۴»: در این گزینه، «لم» کلمهٔ پرسشی است، زیرا فعل «عاملت» ماضی است: «ای برادرم، چرا با حضران با بی‌ادبی و خشونت رفتار کردی؟!»

(قواعد فعل)

۵۹- گزینهٔ «۲»

(معمور بادبرین)

در این گزینه، «ل» در «لِیَسْتَمِعْ» لام جازمه است (به معنی «باید») پس فعل مضارع باید مجزوم شود و چون چسبیده به آن، اسم «ال» دار آمده است، ساکن به کسره تبدیل شده است (کسرهٔ عارضی)، پس هرگاه در انتهای فعل مضارعی کسره ببینیم، آن فعل در واقع مجزوم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «لام» ناصبه است (به معنی «برای اینکه، تا اینکه»)، پس فعل باید منصوب شود و به صورت «لِیَجْعَلْ» بیاید.

گزینهٔ «۳»: «لام» ناصبه است (به معنی «برای اینکه، تا اینکه»)، پس فعل باید منصوب شود و به صورت «لَاکْتَشِفْ» بیاید.

گزینهٔ «۴»: چون «تناول» مصدر و یک اسم است، حرف «لام» پیش از آن، جاره است، پس «تناول» باید مجزوم شود و به صورت «لِیَتَنَاوَلَ» بیاید.

(قواعد فعل)

۶۰- گزینهٔ «۴»

(امیر حسین شکوری)

در گزینهٔ «۴»، «کانت» معنای «بود» دارد، پس مربوط به زمان ماضی یا گذشته است. (ترجمهٔ عبارت: ایران در دوران‌های گذشته، از بزرگترین کشورها بودا)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «لست» به معنای «نیستم» ماضی است اما به شکل مضارع ترجمه می‌شود و معنای گذشته ندارد.

گزینهٔ «۲»: دقت کنید که «صَبَّرَ» از افعال ناقصه نیست. («صار» از افعال ناقصه است.)

گزینهٔ «۳»: «کان» در این گزینه معنای «است» دارد. (ترجمهٔ عبارت: اینترنت امروزه از مهمترین نیازهای انسان است.) (انواع مملات)

عربی زبان قرآن (۱)

۶۱- گزینهٔ «۳»

(امسان کلاته عربی)

«زُؤاً مع دجاج»: برنج با مرغ (رد گزینه‌های ۲ و ۴) («خورشت» در این گزینه‌ها اضافی است.) / «الغداء»: ناهار (رد گزینهٔ ۲) / در گزینهٔ «۱»، «ناهار دیروز» نادرست است. / «الساعة التاسعة إلّا ثلثاً»: ساعت ۸ و ۴۰ دقیقه یا ۲۰ دقیقه به ۹ (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (ترجمه)

۶۲- گزینهٔ «۱»

(فاطمه منصورفانکی)

«اتصل»: تماس گرفت (رد گزینهٔ ۲) / «مشرفُ الفندق»: مدیر داخلی هتل (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «بمهندس الصيانة»: با مهندس تعمیرات (نگهداری) (رد گزینهٔ ۲) / «تحدثت»: (بر وزن «تَفَعَّل» و ماضی است) صحبت کرد (رد گزینهٔ ۲) / «معه»: با او (در گزینهٔ «۴» ترجمه نشده است.) / «عن»: در مورد، دربارهٔ / «تصلیح»: تعمیر (رد گزینهٔ ۴) / «المكثف»: کولر / «النافذة آلتی»: پنجره‌ای که (رد گزینهٔ ۳) / «لا تعلق»: بسته نمی‌شود (رد گزینهٔ ۳) (ترجمه)

۶۳- گزینهٔ «۲»

(همیدرضا قانرازمینی - اصفهان)

«يَسْتَعِينُ»: یاری می‌جوید، کمک می‌خواهد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «مَن طالعٌ..... شکر.....»: هرکس مطالعه کند،..... سپاسگزاری می‌کند (در اسلوب شرط، می‌توانیم فعل ماضی را به‌صورت مضارع ترجمه کنیم.) / «خالق»: آفریننده، آفریدگار (رد گزینهٔ ۴)

نکات مهم درسی:

به تفاوت معنایی کلمات مشابه بسیار دقت کنیم:

«خالق»: آفریننده، آفریدگار، «مخلوق»: آفریده، خلق شده» (ترجمه)

۶۴- گزینهٔ «۴»

(امیر حسین شکوری)

«عَرَفْنَا» («شناختیم») فعل ماضی ثلاثی مجرد است. دقت کنید که «عَرَفَ» به معنای «شناخت» را با «عَرَفَ» به معنای «معرفی کرد» اشتباه نگیرید.

ترجمهٔ درست عبارت: فیلم جالبی را همراه با پدرمان دربارهٔ دلفین‌ها دیدیم و این دوست را شناختیم! (ترجمه)

۶۵- گزینهٔ «۴»

(امیر حسین پورقنبر)

«در بندر»: فی المیناء (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «پدر مهربان»: (موصوف + صفت) الأب الحنون (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «من را رساند»: (فعل + نون وقایه + ضمیر ی) أوصلنی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «به خانهٔ قدیمی‌اش»: إلی بیته القديم (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۶۶- گزینهٔ «۲»

(روح‌الله گلشن)

ترجمهٔ عبارت: «روزگار دو روز است؛ روزی به نفع تو و روزی به ضرر تو!»، با عبارت مقابله‌ای ارتباطی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: در هر دو عبارت، بنده از خداوند می‌خواهد که جزو افراد متکبر و مغرور قرار نگیرد!

گزینهٔ «۳»: هر دو عبارت می‌گویند مردم از نظر اخلاق و عملکرد، شبیه فرمانروایان خود می‌شوند! (الگوپذیری از حاکمان)

گزینهٔ «۴»: در هر دو عبارت بر اختیار در پذیرش دین تأکید شده است!

(مفهوم)

۶۷- گزینهٔ «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«الْفُسْتُقُ»: پسته

اما توضیح داده شده، مربوط به «الْقُسْتَان» است. (از لباس‌های زنانه دارای رنگ‌های مختلف.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: الشَّاطِئُ: ساحل (زمینی کنار دریا یا دریاچه!)

گزینهٔ «۳»: الوُقُودُ: سوخت (مواد سوختی از فرآورده‌های نفت!)

گزینهٔ «۴»: السَّمَادُ: کود (نوعی از مواد شیمیایی که از نفت ساخته می‌شود!)

(واژگان)

فلسفه یازدهم

۶۸- گزینه «۱»

(امیر حسین شکوری)

صورت سؤال، عبارتی را می‌خواهد که در آن، نائب فاعل موصوف باشد؛ در گزینه «۱»، «آشده» فعلی مجهول و «قصیده» نائب فاعل آن است که موصوف واقع شده است، «رائع» نیز صفت آن است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «تزیین» فعل مجهول این عبارت است و «حدیقه» نائب فاعل است، اما موصوف نیست و مضاف است. همچنین «تنمو» فعلی معلوم است. گزینه «۳»: «یکتب» در این گزینه فعل معلوم است و کلمه «من» فاعل آن است.

گزینه «۴»: «یحذر» در این گزینه فعل معلوم است و نائب فاعل ندارد.

(انواع عملات)

۶۹- گزینه «۲»

(امیر حسین شکوری)

صورت سؤال، حرف جرّی را می‌خواهد که ترجمه نمی‌شود. در گزینه «۲»، حرف جرّ «ب» و «من» می‌توانند ترجمه نشوند (نزدیک ذم اردک غده‌ای وجود دارد که حاوی روغن خاصی است).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حرف «الی» در این عبارت ترجمه می‌شود (محبوب‌ترین بندگان خدا نزد خدا ...)

گزینه «۳»: حرف «فی» در اینجا ترجمه می‌شود (در بیمارستان)

گزینه «۴»: حرف «ب» در این عبارت ترجمه می‌شود (آیا مردم را به نیکی دستور می‌دهید ...)

(انواع عملات)

۷۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

حرف «ن» در فعل «تؤمنی» جزء ریشه فعل (أ م ن) است و نون وقایه نیست. در سایر گزینه‌ها، فعل‌های «منعنی (منع + ن + ی)»، «اعانتنی (اعانت + ن + ی)» و «اعطانی (أعطی + ن + ی)» هر سه دارای نون وقایه هستند.

نکته مهم درسی:

همواره دقت کنید نون وقایه نباید جزء ریشه (سه حرف اصلی) فعل باشد.

(قواعد فعل)

۷۱- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

ارسطو نظر استاد خود، افلاطون را پذیرفت که قوه نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است، نه بدن. بدن بدون نفس، یک موجود مرده است پس نفس عامل پیدایش عقل و بقا و حیات انسان است نه برعکس.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ارسطو نظر استاد خود افلاطون را پذیرفت که قوه نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است، نه بدن. بدن بدون نفس، یک موجود مرده است. گزینه «۲»: از نظر ارسطو نفس انسان در هنگام تولد، حالت بالقوه دارد و هیچ چیز بالفعلی ندارد، نه علم نه احساس، نه محبت و نه نفرت و نه هیچ چیز دیگر. نفس به تدریج این امور را کسب می‌کند و به فعلیت می‌رسد (و کامل و کامل‌تر می‌شود).

گزینه «۳»: مقصود از ناطق بودن انسان هم صرفاً سخن گفتن او نیست، بلکه مقصود اصلی، قوه تفکر و تعقل است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان، ص ۷۲)

۷۲- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

فیلسوفان ماتریالیست آن دسته از متفکرانی هستند که وجود ابعاد و ساحتی غیر از ساحت مادی و فیزیکی را رد می‌کنند، از جمله در انسان. بنابراین این دسته از فلاسفه به وجود نفس مجرد انسانی باور ندارند و معتقدند که ذهن و روان انسان در واقع همان مغز و سلسله اعصاب اوست. (رد گزینه ۲) البته هیچ کس نمی‌تواند قابلیت تعقل و تفکر را در انسان انکار کند و این دسته از فیلسوفان نیز به این که انسان موجودی است که می‌تواند بیندیشد معتقدند. (رد گزینه ۳) آنان نیز همان ویژگی که دکارت به نفس مجرد نسبت می‌داد - یعنی قابلیت تفکر - را قبول دارند و نمی‌توان گفت که منکر خود آن ویژگی هستند؛ تفاوت آن‌ها با دکارت در این است که توجیه دیگری برای وجود این قابلیت در انسان می‌آورند. (تأیید گزینه ۱)

این دسته از فیلسوفان بر مبنای همین پایه اعتقادی خود، هیچ تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات قائل نیستند و آن را صرفاً موجودی پیچیده‌تر از سایر جانوران به شمار می‌آورند. (رد گزینه ۴)

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان، ص ۷۲ تا ۷۵)

۷۳- گزینه «۴»

(مهم رضا یی‌بقا)

با توجه به تعریف داروینیست‌ها از انسان که او را به حیوان راست‌قامت اما قدری پیچیده‌تر، تعبیر می‌کنند، نمی‌توان ارزش ویژه‌ای برای انسان قائل شد و میان انسان و سایر حیوانات تفاوت واقعی در نظر گرفت.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان، ص ۷۴)

۷۴- گزینه ۱»

(پرکل ریمی)

فیلسوفان مسلمان با استفاده از آنچه از افلاطون و ارسطو و پیروان آن دو به دستشان رسیده بود (تأیید گزینه ۲)، با قبول دینی که در کتاب آسمانی به روشنی و وضوح از حقیقتی به نام «روح» سخن گفته (تأیید گزینه ۳) و همچنین از طریق سلوک و پاک‌ی نفس که در توان بدن مادی انسان نیست (تأیید گزینه ۴)، می‌دانستند که انسان حقیقتی متعالی به نام روح دارد.

نتیجه: عبارت گزینه «۱» می‌تواند یک دلیل ضمنی و فرعی باشد اما در کتاب ذکر نشده است و نمی‌تواند جزء دلایل اصلی فیلسوفان مسلمان برای قبول روح باشد. (فلسفه یازدهم، پیستی انسان ۲، صفحه ۷۸)

۷۵- گزینه ۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

این بیت در پی بیان این مفهوم است که انسان فقط محدود به جسم خاکی نیست و علاوه بر آن دارای بعدی غیرمادی است و در نتیجه دارای دو بعد می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: این گزینه با آن که منطبق با نظر فیلسوفان مسلمان است، اما ربط مستقیمی به این بیت ندارد.

گزینه «۳»: این بیت در صدد نفی بعد مادی انسان نیست و نمی‌خواهد این باور را ترویج کند که انسان فقط روحانی و مجرد است؛ بلکه می‌خواهد به دو بعدی بودن آن اشاره کند.

گزینه «۴»: این که انسان دارای ظرفیت بی‌نهایت است نتیجه پذیرش روح مجرد برای انسان است؛ هرچند که این هم صرفاً بر آرای ملاصدرا انطباق دارد و ابن‌سینا انسان را دارای ظرفیت بی‌نهایت برای رشد و کمال نمی‌داند.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان ۲، صفحه ۷۸)

۷۶- گزینه ۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

او عقیده داشت که نفس انسان، همان جنبه نورانی وجود و جسم و بدن او، همان جنبه ظلمانی اوست. این نفس، اگر نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق هستی را بهتر رؤیت می‌کند و می‌تواند با کسب شایستگی و لیاقت بیشتر، مسیر کمال را طی کند. سهروردی یکی از فیلسوفان بزرگ جهان اسلام است و یک عارف و سالک الهی که نیز محسوب می‌شود (رد گزینه ۱). از نظر سهروردی سایر مراتب وجود، نور هستی خود را از نورالانوار دریافت می‌کنند، اما چون نور کامل هستند، ترکیبی از نور و ظلمت‌اند (رد گزینه ۲). سهروردی هستی را مراتب نور می‌داند و خداوند را نورالانوار معرفی می‌کند. (رد گزینه ۳)

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان ۲، صفحه ۸۰)

۷۷- گزینه ۴»

(سپا پیغرزاده صابری)

دقت کنید که هرچند هم ارسطو و هم افلاطون به فضیلت توجه داشتند، اما افلاطون فضیلت را در رسیدن به سعادت تعریف می‌کرد، اما تأیید بیشتر ارسطو از روی فهم اعتدال بود نه سعادت. به عبارتی هدف افلاطون از انجام فعلی، رسیدن به سعادت و نیک‌بختی بود و آن را تعادل بین قوا می‌دانست در حالی که ارسطو بیشتر بر اعتدال بین قوا و حاکمیت عقل بر سایر قوا تأکید داشت. (فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۷۸- گزینه ۱»

(مهمم رضایی‌بقا)

معیار کانت در فعل اخلاقی، اطاعت از وجدان اخلاقی است. او می‌گوید: «بر طبق قاعده‌ای عمل کنید که بتوانید اراده کنید که قاعده مزبور، قانون کلی و عمومی شود.» با توجه به این معیار فعل اخلاقی تبعیت از وجدان و عمل مطابق با وظیفه است و معیار عقل نقشی در آن ندارد.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه ۸۸)

۷۹- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

از آنجا که انسان زندگی اجتماعی دارد ناگزیر است، منفعت دیگران را نیز رعایت کند؛ زیرا در غیر این صورت منفعت خودش نیز حفظ نمی‌شود. بنابراین اولین قانون اخلاقی این است: «آنچه برای خود می‌پسندی، برای دیگران هم بپسند. در این صورت است که می‌توانی با دیگران زیست کنی.» پس دقت کنید که انجام فعل اخلاقی صرفاً به‌خاطر منافع فردی یا جمعی و یا سودجویی نیست بلکه از سر ناچاری به دلیل داشتن زندگی اجتماعی مجبور به رعایت اصول اخلاقی است. (فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه ۸۹)

۸۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

اعتقاد به خداوند، گرچه عامل تقویت‌کننده است، اما به این معنا نیست که عمل به فضیلت قطعی و حتمی می‌شود، زیرا در هر صورت، انسان موجودی مختار و با تمایلات قوی و شدید است و ممکن است برای رسیدن به آن تمایلات، از فرمان خدا هم سرپیچی نماید. (تحقق فضائل ممکن می‌شود، نه حتمی).

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

اقتصاد

۸۱- گزینه «۴»

(زهرا مومری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است.

میلیون تومان $10 = 1 + 4 + 1/5 + 0/25 + 3/25$ = مجموع مخارج فرد

میلیون تومان $5 = 15 - 10$ = پس‌انداز فرد

گزینه «۲»: نادرست است. این فرد برای خوراک (۴ میلیون تومان) بیشتر از سایر مخارج خود، هزینه کرده است.

گزینه «۳»: نادرست است.

$100 \times \frac{\text{نوع خرج}}{\text{کل هزینه}}$ = درصد صرف شده برای هر نوع هزینه

درصد $10 = 100 \times \frac{1}{10}$ = درصد مخارج سالانه صرف شده برای حمل و نقل

گزینه «۴»: صحیح است.

این فرد می‌تواند این ۲ میلیون تومان را به‌طور کامل از پس‌انداز خود خرج کند. پس پس‌انداز او به ۳ میلیون تومان تغییر می‌کند ($3 = 5 - 2$). یعنی

$(60 = 100 \times \frac{3}{5})$ ۶۰ درصد پس‌انداز او کاهش پیدا می‌کند.

(اقتصاد، بورجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۳۶)

۸۲- گزینه «۳»

(مهری فنیانی)

منظور از خرید مقایسه‌ای، فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است. برای کالای گران‌تر و پیچیده‌تر، نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه وجود دارد تا گزینه‌های مختلف را قبل از انتخاب با هم مقایسه کنید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اولین گام در فرآیند خرید مقایسه‌ای، تعریف مسئله است. شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید، مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه‌ای برنامه‌ریزی می‌کنند. این خرید مناسبی برای آنها نیست بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.

گزینه «۲»: در مرحله سوم خرید هوشمندانه باید مشخص کنید که چه گزینه‌هایی در سطح پولی که شما می‌خواهید هزینه کنید، وجود دارد (برای این کار می‌توانید از وب سایت‌ها و فروشگاه‌های اینترنتی استفاده کنید. موارد را در لیستی یادداشت کنید).

گزینه «۴»: خرید مقایسه‌ای پنج مرحله دارد و مرحله چهارم عبارت است از ارزیابی که شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف است.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مخارج، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

۸۳- گزینه «۱»

(مهری کردارن)

مصرف مسئولانه، مصرفی است که اجازه می‌دهد، چرخه تبدیل‌ها و تغییرات طبیعی همواره ادامه پیدا کند و متوقف نشود.

نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرند، یافتن راه‌های بهتر، پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالایی دیگر، کمتر مصرف کردن یا با انرژی کمتر ولی دستاورد بیشتر مصرف کردن، استفاده از چیزی بیش از یک‌بار، درست کردن چیزی که خراب و یا از کار افتاده است، همه از موارد روش «ب» به‌شمار می‌روند.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مخارج، صفحه ۱۳۹)

۸۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تومان $8,000,000$ = میزان درآمد ماهانه

تومان $5,000,000$ = میزان هزینه‌های ماهانه

تومان $3,000,000 = 8,000,000 - 5,000,000$ = پس‌انداز ماهانه

تومان $26,000,000 = 10,000,000 - (3,000,000 \times 12)$ = پس‌انداز سالانه

تومان $5,200,000 = 26,000,000 \times \frac{1}{5}$ = خمس سالانه پرداختی

(اقتصاد، بورجه‌بندی، صفحه ۱۳۸)

۸۵- گزینه «۱»

(مهری کردارن)

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) نادرست است؛ پس‌انداز کردن برای آینده به معنی از دست دادن فرصت خرج کردن در زمان حال است.

ب) نادرست است؛ زمان لازم برای رسیدن به اهداف کوتاهمدت کمتر از دو ماه است.

زمان لازم برای رسیدن به اهداف میان مدت از دو ماه تا سه سال است.

زمان لازم برای رسیدن به اهداف بلندمدت سه سال و یا بیشتر است.

ج) درست است.

د) درست است.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۱ و ۱۵۲)

۸۶- گزینه «۳»

(آفرین ساپیری)

بانک‌ها دو نوع حساب سرمایه‌گذاری دارند که اندکی با هم متفاوت است. بانک‌ها با مبالغی که در هر دو نوع حساب سپرده جمع می‌شود، در طرح‌های سودآور اقتصادی از طرف سپرده‌گذاران شرکت می‌کنند و سهم آن‌ها از سود را به اصل سپرده‌شان می‌افزایند.

در بانک‌های قرض‌الحسنه به سپرده‌های پس‌انداز، سودی نمی‌دهند. اما به‌ازای مدت زمان سپرده‌گذاری، برای مشتری امتیاز دریافت وام در نظر می‌گیرند. مقدار وام و دوره بازپرداخت آن تابع مقدار سپرده و مدت زمان سپرده‌گذاری است.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ و ۱۵۵)

۸۷- گزینه «۱»

(مهری فنیانی)

خرید سهام برای فردی که خطرپذیر است و می‌داند ممکن است در بازار ضرر کند، مناسب است.

زمانی که نرخ سود عمومی افزایش می‌یابد، سود حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت در حد توافق شده باقی می‌ماند؛ اما نرخ سود سپرده‌های کوتاه‌مدت می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک، افزایش یابد، بنابراین بهترین راه سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت است.

از آنجایی که اقتصاد درگیر تورم است، خرید طلا برای جلوگیری از کاهش ارزش دارایی مناسب است.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۳ تا ۱۵۹)

۸۸- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

سرمایه فرد + کل سود دریافتی = ارزش بازاری هر سهم
تعداد کل سهام

$$\Rightarrow 1500 = \frac{30,000,000 + 15,000,000}{x}$$

$$\Rightarrow x = \frac{45,000,000}{1500} = 30,000 \text{ عدد}$$

= کل سود دریافتی

تعداد کل سهام خریداری شده توسط فرد $\times$ (قیمت اسمی - قیمت بازاری)

$$15,000,000 = (1500 - \text{قیمت اسمی}) \times 30,000$$

$$\Rightarrow (1500 - \text{قیمت اسمی}) = \frac{15,000,000}{30,000}$$

$$\Rightarrow \text{تومان} = 1500 - 500 = 1000 = \text{قیمت اسمی}$$

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه ۱۵۶)

۸۹- گزینه «۱»

(نسرین بعفری)

(الف) همواره افراد به هنگام تورم طلا می‌خرند تا ارزش پولشان حفظ شود.

مشکل خرید طلا برای اقتصاد کشور:

- پول‌هایی که می‌توانست صرف سرمایه‌گذاری‌های مولد در اقتصاد شود، در

چیزی مثل طلا منجمد می‌شود.

(سرمایه‌گذاری مولد، سرمایه‌گذاری‌هایی هستند که به ظرفیت تولیدی

کشور از طریق: ۱- ایجاد کارخانجات و شرکت‌های جدید ۲- توسعه ظرفیت

آن‌ها کمک می‌کنند.)

(ب) پایه و اساس نیاز به تهیه بیمه: خطرپذیری است. بیمه، روشی است برای

انتقال خطرپذیری، در قرارداد بیمه: بیمه‌گذار یا بیمه‌شده، نگرانی ناشی از

احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند. بیمه‌گر

(شرکت بیمه) با جمع‌آوری حق بیمه‌ها، امکان جبران زیان هر بیمه‌گذار یا

بیمه‌شده را فراهم می‌کند.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۸ و ۱۶۰)

۹۰- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

هزار تومان $170 = 120 + 50 = (30 \times 4) + 50 =$ میزان درآمد ماهانه فرد

هزار تومان $120 = 40 + 80 = (10 \times 4) + (20 \times 4) =$ مجموع هزینه‌های ماهانه فرد

مجموع هزینه‌های ماهانه - میزان درآمد ماهانه = میزان پس‌انداز ماهانه

هزار تومان $50 = 170 - 120 =$ میزان پس‌انداز ماهانه $\Rightarrow$

میزان زمان لازم برای برابر شدن میزان پس‌انداز با هزینه خرید کفش ورزشی

$$= \frac{550}{50} = 11 \text{ ماه}$$

با توجه به میزان پس‌انداز، ۱۱ ماه طول می‌کشد که او بتواند این کفش

ورزشی را بخرد، بنابراین یک هدف میان‌مدت (از دو ماه تا سه سال برای

دستیابی) می‌باشد.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

ریاضی و آمار (۳)

۹۱- گزینه «۱»

(مهمد بصیرایی)

برای رفتن از شهر A به شهر D باید از شهر B یا شهر C عبور کنیم.

بنابراین:

$$A \xrightarrow{2} B \xrightarrow{3} D \Rightarrow 2 \times 3 = 6$$

$$A \xrightarrow{1} C \xrightarrow{4} D \Rightarrow 1 \times 4 = 4$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 6 + 4 = 10$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۳)

۹۲- گزینه «۳»

(مهمد بصیرایی)

$$A = \frac{8!}{4!} \times \frac{(0!+2)!}{5!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4!}{4!} \times \frac{(1+2)!}{5!}$$

$$= 8 \times 7 \times 6 \times 5 \times \frac{3!}{5 \times 4 \times 3!} = 2 \times 7 \times 6 = 84$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ و ۶)

۹۳- گزینه «۴»

(مهمد بصیرایی)

احتمال باریدن باران با $P(A)$ و احتمال نباریدن باران را با $P(A')$

نشان می‌دهیم.

$$P(A) + P(A') = 1 \xrightarrow{P(A)=3P(A')} 3P(A') + P(A') = 1$$

$$\Rightarrow 4P(A') = 1 \Rightarrow P(A') = \frac{1}{4} \Rightarrow P(A) = \frac{3}{4}$$

$$P(A) - P(A') = \frac{3}{4} - \frac{1}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

۹۴- گزینه «۳»

(اهمدرضا زاکر زاده)

موارد (الف)، (پ) و (ت) درست هستند.

در مورد (ب) در اندازه‌گیری سعی می‌کنیم اطلاعات توصیفی (کیفی) را تا

حد ممکن به اطلاعات کمی (عددی) تبدیل کنیم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۲)

۹۵- گزینه «۳»

(مهمد بصیرایی)

این دو پیشامد چون هیچ اشتراکی ندارند، پس ناسازگارند و $B - A = B$ و

$A - B = A$ ، لذا جواب گزینه «۳» است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۲۲)

علوم و فنون ادبی (۳)

۹۶- گزینه «۳»

(سعید عزیزقانی)

در بهترین حالت می‌توانیم نتایج را فقط به جامعه آماری مورد بررسی تعمیم دهیم. پس گزینه «۳» نادرست است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۷)

۹۷- گزینه «۲»

(مهدی ابراهیم توزنده‌یانی)

$$n(S) = \binom{12}{10} = \binom{12}{2} = \frac{12 \times 11}{2} = 66$$

$$n(A) = \binom{6}{5} \binom{6}{5} + \binom{6}{6} \binom{6}{4} = 6 \times 6 + 1 \times 15 = 36 + 15 = 51$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{51}{66} = \frac{17}{22}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۹۸- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

در گام سوم گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها ممکن است در مرحله اندازه‌گیری، گردآوری یا ثبت داده‌ها و یا وارد کردن داده‌ها در نرم‌افزار اشتباهی رخ دهد. با بررسی دقیق داده‌ها می‌توان برخی از این اشتباه‌ها را تصحیح کرد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

۹۹- گزینه «۴»

(گلناز بینقی)

گام اول: محدود کردن جامعه آماری با توجه به شرایط موجود - تعریف دقیق مسئله

گام دوم: تبدیل داده‌های توصیفی به کمی - اولین قدم برای یافتن داده‌ها - انتخاب معیار مناسب

گام سوم: تصحیح اشتباهات احتمالی

گام چهارم: گزارش معیارها - توصیف داده‌های کمی - ارائه نمودار و نتایج آماری

گام پنجم: تفسیر نتایج و نتیجه‌گیری

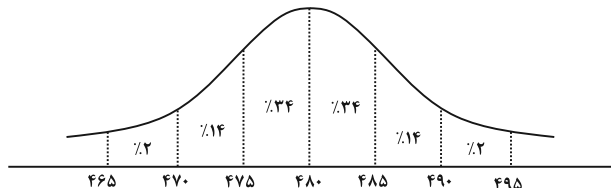
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

۱۰۰- گزینه «۱»

(مهدی ابراهیم توزنده‌یانی)

طبق نمودار میانگین برابر با ۴۸۰ و انحراف معیار $480 - 485 = 5$ است از طرفی منحنی نرمال با میانگین ۴۸۰ و انحراف معیار ۵ به صورت زیر است:

لذا ۴۸۰ تا ۴۹۰ در واقع بازه $(\bar{x}, \bar{x} + 2\sigma)$ و ۴۷۰ تا ۴۸۰ بازه $(\bar{x} - 2\sigma, \bar{x})$ است که هر ۲ شامل ۴۸ درصد داده‌ها هستند. لذا نسبت داده‌ها یکسان است. برای درک بهتر به نمودار زیر دقت کنید.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۱۰۱- گزینه «۳»

(مهتابی فراهاری)

موارد «ب» و «د» هر دو صحیح هستند.

بررسی سایر موارد:

«الف»: دو مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعرا و مجله «بهار»

به مدیریت میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی منتشر می‌شد.

«ج»: دهخدا با روزنامه «صور اسرافیل» همکاری داشت و مجموعه

نوشته‌های طنزآمیز او با عنوان «چرند و پرند» در همان روزنامه منتشر

می‌شد. روزنامه «سروش» را بعدها دهخدا در استانبول منتشر کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

۱۰۲- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

دلیل دیگر گرایش به رمان‌های تاریخی روحیه کاوشگرانه در شناخت هویت گذشته در میان نویسندگان بود.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نمایشنامه‌نویسی در دوره ناصرالدین‌شاه با رفت‌وآمد ایرانیان به اروپا رواج یافت.

گزینه «۳»: اولین فردی که به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت، میرزاآقا تبریزی بود.

گزینه «۴»: ترجمه آثار اروپایی با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد، نه پیش از آن.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۱۰۳- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

نثر ساده و عامیانه دهخدا شامل جملات کوتاه، واژگان ساده، تکرار فعل و اسم، کنایه و ضرب‌المثل‌های فراوان است که در گزینه «۳» به خوبی این موارد یافت می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژگان و زبان امروزی و خالی از پیرایه عبارت نشان می‌دهد که متن مربوط به نثر دوره معاصر می‌باشد. تفاوت زبان و نحوه بیان جملات این متن با زبان دهخدا کاملاً مشهود است.

گزینه «۲»: زبان موزون و کهن در کنار جدیت متن حاکی از آن است که نمی‌تواند مربوط به دهخدا باشد.

گزینه «۴»: اطناب، واژگان کهن و ساختار نحوی قدیم در این متن مشهود است که مربوط به نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۰۴- گزینه «۳»

(سپید غلام‌پور سیوکی)
وزن بیت این گزینه، «مفاعیل فعلاتن مفاعیل فعلاتن» است که وزنی همسان دوری است و ناهمسان نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن این بیت، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است که وزنی ناهمسان است.

گزینه «۲»: وزن این بیت، «مفاعیل فعلاتن مفاعیل فعولن» است که وزنی ناهمسان است.

گزینه «۴»: وزن این بیت، «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است که وزنی ناهمسان است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۰۵- گزینه «۴»

(مهم‌امین راداش‌فام)
بیت در قالب رباعی سروده شده است و وزن آن، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» می‌باشد.

مَشْـ	تُوْ	سُوْ	خَـ	نِـ	خَصْـ	مَـ
پَشْـ	تُوْ	زِـ	مَـ	نِین	نُکْـ	تِـ
-	-	U	U	-	-	U

کِـ	پِـ	شِـ	نِـ	مَـ	رِـ
کِـ	بِرْ	خِـ	زُـ	پِـ	یا
U	-	-	U	U	-

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

۱۰۶- گزینه «۴»

(شیوا نظری)
بررسی مصراع‌های نادرست:

گزینه «۱»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فعل

گزینه «۲»: مفاعیل فعلاتن مفاعیل فعلاتن

گزینه «۳»: مستعلن مفاعل مستعلن فعل (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

۱۰۷- گزینه «۲»

(شیوا نظری)
فاقد استعاره / مجاز: «گل» مجاز از بهار / تلمیح: فاقد تلمیح

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: استعاره: قانع بودن دل / مجاز: «داغ»: غم / تلمیح: داستان جام جم که احوال و حوادث گیتی را در آن می‌دیده‌اند.

گزینه «۳»: استعاره: لعل استعاره از لب / مجاز: «صد»: مجاز از مقدار زیاد / تلمیح: اشاره به آب حیات و جان‌بخش بودن آن

گزینه «۴»: استعاره: «لعل» استعاره از لب / مجاز: «چشم» مجاز از نگاه / تلمیح: داستان خضر و آب حیوان

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۰۸- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)
بیت فاقد استعاره است و «ماه» و «سرو» در مصراع نخست در معنای حقیقی به کار رفته‌اند.

تشبیهات: «تو ماه هستی»، «سروقد»، «تو سرو هستی» و «ماه‌سیما»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیهات: دل به گوی و زلف به چوگان (به‌صورت مضمّر و پنهان)

گزینه «۲»: استعاره: «جوش غم» و «بنیاد دل» / تشبیهات: «سیلاب سرشک» و «قصر بنیاد»

گزینه «۴»: تشبیهات: «گنج رخسار» و «زلف چون مار»

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان، ترکیبی)

۱۰۹- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)
این بیت سروده صائب تبریزی است که شاعر مصراع دوم آن را از این بیت مولانا تضمین کرده است:

چو خوبان حله پوشیدند درآ در باغ و پس بنگر / که ساقی هر چه دریايد تمام آورد مستان را / «ساقی» استعاره از واسطه فیض الهی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این بیت سروده ظهیر فاریابی است. حافظ مصراع اول آن را در بیت «مرا امید وصال تو زنده می‌دارد // وگر نه هر دم از هجر توست بیم هلاک» تضمین کرده است.

گزینه «۲»: بیت سروده سعدی است. حافظ مصراع اول آن را در بیت «حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی // من از آن روز که در بند توام آزادم» تضمین کرده است.

گزینه «۴»: بیت سروده خواجوی کرمانی است. حافظ بیت «آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند / آیا بود که گوشه چشمی به ما کنند» را به تأثیر از این بیت سروده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۱۰- گزینه «۲»

(یاسین مهربان)
تصویر بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۲» «طلوع خورشید» است. «محبوبه نیلگون عماری» در بیت صورت سؤال استعاره از «خورشید» و منظور از «زلف زرتار» «پرتوهای زردرنگ نور خورشید» است. همچنین منظور از «خور» در بیت گزینه «۲» همان «خورشید» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توصیف جواهرات و تاج طلایی

گزینه «۳»: توصیف برگ‌های زردرنگ در فصل پاییز

گزینه «۴»: توصیف چهره زرد و موی سفید

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۴۰)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۱۱- گزینه «۴»

(اسماعیل علیپور)

«إِنَّ» به درستی که، قطعاً، همانا (می‌توان آن را ترجمه نکرد). / «الجاهل مَنْ» نادان کسی است که (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «یزعم»: گمان می‌کند / «الفخر للّسب»: افتخار برای اصل و نسب است / «یبحث عن»: به دنبال ... می‌گردد (رد گزینه ۳) / «بدل»: جایگزین، جانشین / «للأدب»: برای ادب (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه «۳»

(روح‌الله گلشن)

«إعلم»: بدان (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «کلّ طعام»: هر غذایی (رد گزینه ۴) / «لا یُذکر»: (فعل مضارع) ذکر نشود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «لا برکة»: هیچ برکتی (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه «۲»

(فاطمه منصورفاکی)

«أبصر»: نگاه کرد، نگریست / «الطفّل»: کودک / «أمّه»: به مادرش، مادرش را / «بکی»: گریست، گریه کرد / «لآته عندما كان یلعب»: زیرا (چون) وقتی بازی می‌کرد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «مع أصدقاءه»: با دوستان خود (دوستانش) / «سقط علی الأرض»: بر زمین افتاد / «إنکسر»: شکست / «عظم»: استخوان (رد گزینه ۱) / «یده»: دستش (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«لا ینقذ» فعل مضارع منفی است و به صورت «نجات نمی‌دهد» ترجمه می‌شود. ترجمهٔ صحیح عبارت: به کسانی که وارد آتش شدند گفته شد: امروز کسی شما را نجات نمی‌دهد!

(ترجمه)

۱۱۵- گزینه «۱»

(امسان کلاته عربی)

«امید است»: لعلّ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لنا» در گزینه‌های «۲ و ۳» اضافی است. (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «افتخار انسان»: فخر الإنسان (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «خردی استوار»: عقل ثابت (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۱۶- گزینه «۳»

(اسماعیل علیپور)

مفهوم عبارت صورت سؤال این است که ریشهٔ دردهای انسان، در درون خود اوست که این مفهوم فقط در بیت گزینه «۳» یافت می‌شود.

(مفهوم)

۱۱۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در گزینه «۴»، «کَ و مِثْل» مترادف‌اند.

(واژگان)

۱۱۸- گزینه «۴»

(مرتضی کاطم شیروری)

«استغفروا» در این جا فعل امر باب استفعال است و عین الفعل یا دومین حرف اصلی آن با کسره می‌آید (صحیح: استغفروا) / «غفوراً» خبر حروف مشبّهة بالفعل و مرفوع است، نه منصوب (صحیح: غفورٌ رحیم).

نکته مهم درسی:

هر گاه «ما» به «إِنَّ» متصل گردد، یعنی به صورت «إنّما» بیاید، اسم بعد از آن، مبتدا و مرفوع است و دیگر اسم «إِنَّ» و منصوب نداریم.

(ضبط حرکات)

۱۱۹- گزینه «۲»

(معمود بابرین)

در گزینه «۲»، «المسجد» اسم «لیت» و منصوب و «یکون» خبر آن است که به درستی بیان شده‌اند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أخوان» اسمی مثنی است که در نقش اسم «لیت» آمده است، اگر اسم‌های مثنی در نقش منصوبی قرار بگیرند، منصوب به «یاء» می‌شوند و فتحه نمی‌پذیرند. (أخوین)

گزینه «۳»: باید دقت شود که در ابتدای یک جملهٔ جدید، از «إِنَّ» استفاده می‌شود، نه «أَنَّ».

گزینه «۴»: بلافاصله بعد از حروف مشبّهة بالفعل، فعل نمی‌آید، پس «لکن» استخدامت نادرست است.

(انواع جملات)

۱۲۰- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

«لعلّ» از حروف مشبّهة بالفعل است که برای خود «اسم» و «خبر» دارد که به ترتیب اعرایشان «منصوب» و «مرفوع» است.

«حاضرین» خبر «لعلّ» محسوب می‌شود که اعرایش نادرست است و شکل صحیح آن «حاضرون» می‌باشد؛ زیرا خبر حروف مشبّهة بالفعل دارای اعراب مرفوع است.

(انواع جملات)

فلسفهٔ دوازدهم

۱۲۱- گزینهٔ «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

هر یک از ما در اطرافمان چیزهایی را می‌یابیم که بر حسب نیاز از آن‌ها استفاده می‌کنیم. گاهی نیز چستی‌هایی را که واقعیت می‌انگاریم، غیر واقعی و خیالی می‌یابیم. گاهی به وجود چیزهایی پی‌می‌بریم که چستی آن‌ها را نمی‌دانیم و می‌توانیم از چستی آن‌ها سؤال کنیم و بگوییم «این چیست؟».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۳»: اشاره به قدم نخست دارند.

گزینهٔ «۴»: اشاره به قدم دوم دارد.

(فلسفهٔ دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۲۲- گزینهٔ «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- فردی که از الفاظ «این» و «آن» استفاده می‌کند نشان می‌دهد که به وجود آن چیز پی برده است.

- مفاهیمی مانند ققنوس هر چند وجود ندارند اما دارای ماهیت هستند.

(فلسفهٔ دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۲۳- گزینهٔ «۳»

(سبا پیغمبر زاره صابری)

قضیهٔ انسان موجود است با قضیهٔ انسان مخلوق است، مشابه‌اند. زیرا مخلوق و موجود از ذاتیات انسان نیستند و حمل آن‌ها بر انسان نیازمند دلیل است و در نتیجه نوع حمل غیر ضروری است، اما بشر، حیوان و ناطق ویژگی‌های ذاتی انسان هستند و دلیل نمی‌خواهند و نوع حمل ضروری است.

(فلسفهٔ دوازدهم، هستی و پیستی، صفحهٔ ۵)

۱۲۴- گزینهٔ «۴»

(امیر منصوری)

رابطهٔ امتناعی هم می‌تواند در قضایای موجه وجود داشته باشد مانند مربع دایره است. و هم در قضایای سالبه مانند: خدا موجود نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: عقل از قبول خود آن خودداری می‌کند نه امری مخالف آن.

گزینهٔ «۲»: نسبت بین موضوع و محمول در این رابطه بالاقتضاء لا است، یعنی نسبت به عدم اقتضاء ضرورت دارد. به عبارتی دیگر لاقتضاء یعنی اینکه هیچ اقتضا و ضرورتی نسبت به وجود و عدم ندارد (هم می‌تواند باشد و هم می‌تواند نباشد). که این مورد برای رابطهٔ امکانی و مفاهیم ممکن‌الوجود است، اما در رابطهٔ امتناعی یا مفاهیم ممتنع‌الوجود نوع رابطه بالاقتضاء لا است، یعنی نسبت به عدم ضرورت دارد و قطعاً نباید باشد.

گزینهٔ «۳»: بین موضوع و محمول رابطه از نوع امتناعی است نه اینکه به کل رابطه‌ای وجود نداشته باشد.

(فلسفهٔ دوازدهم، بوان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۲۵- گزینهٔ «۳»

(مهمر رضایی بقا)

با توجه به انتهای سؤال که هر موضوعی را از کدام قسم از وجود پرسیده است، «دایرهٔ مستطیل»، ممتنع‌الوجود است و «دریای جیوه»، ممکن‌الوجود است و «آخرت»، ممکن‌الوجود است و «خداوند»، واجب‌الوجود است و «انسان»، ممکن‌الوجود می‌باشد.

دقت کنید که مفاهیمی همچون آخرت که باور داریم موجود است یا مفهومی همچون دریای جیوه که تا به حال به وجود نیامده، هر چند که در حال حاضر چنین وضعی را دارند اما در ذات خود ممکن‌الوجود هستند و ممکن است باشند یا نباشند.

(فلسفهٔ دوازدهم، بوان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۲۶- گزینهٔ «۲»

(مهمر رضایی بقا)

اگر برای حقیقتی، «وجود» ذاتاً ضروری باشد، واجب‌الوجود بالذات نامیده می‌شود که مصداق آن خداست. چنین حقیقتی دارای هیچ علتی نیست، زیرا نیازی به علت ندارد و خودش ذاتاً موجود است. پس واجب‌الوجود بالذات است، نه بالغیر (رد گزینهٔ ۴). دقت کنید که چنین موجودی اصلاً امکان ذاتی نداشته که برطرف شود (رد گزینهٔ ۳) همچنین از همان ابتدا بوده است و نمی‌توان روزی را فرض کرد که نبوده، پس نمی‌توان گفت به وجود آمده است (رد گزینهٔ ۱).

(فلسفهٔ دوازدهم، بوان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۲۷- گزینهٔ «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

رابطهٔ علیت، رابطه‌ای وجودی است که در آن یک طرف (علت) به طرف دیگر (معلول) وجود می‌دهد؛ یعنی مانند رابطهٔ دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می‌شود و سپس میان آن‌ها رابطهٔ دوستی برقرار می‌گردد.

(فلسفهٔ دوازدهم، بوان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۲۸- گزینهٔ «۲»

(موسی سپاهی - سروان)

فلاسفهٔ مسلمان اصل علیت را یک قاعدهٔ عقلی می‌دانند و معتقدند که کشف علل امور طبیعی از طریق حس و تجربه صورت می‌گیرد، اما خود اصل علیت از این طریق به‌دست نمی‌آید. دکارت به عنوان فیلسوفی عقل‌گرا نیز چنین باوری داشت اما منشأ درک علیت را فطرت می‌دانست نه عقل. (رد گزینهٔ ۳)

(فلسفهٔ دوازدهم، بوان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۲۹- گزینهٔ «۲»

(علیرضا نصیری)

اصل سنخیت به این معناست که هر علتی معلول خاص خودش را پدید می‌آورد و هر معلولی از علت خاصی صادر می‌شود؛ به عبارت دیگر از یک شیء واحد ممکن نیست که معلول‌های مختلف و متفاوتی صادر شود که دقیقاً با مضمون و محتوای این قاعدهٔ عقلی که در فلسفهٔ اسلامی وجود دارد مطابق است: از واحد به غیر از واحد چیزی پدید نمی‌آید.

(فلسفهٔ دوازدهم، بوان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۳۰- گزینهٔ «۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

اطمینان خاطر باغبان از رویش بذر بعد از فراهم بودن علت به خاطر اعتقاد او به ضرورت علی و معلولی است. مطابق این اصل اگر علت با تمام حقیقت خود تحقق یافت یقین پیدا می‌کنیم که تحقق معلول نیز ضروری و حتمی می‌شود.

(فلسفهٔ دوازدهم، بوان علی و معلولی، صفحهٔ ۲۰)

ریاضی و آمار (۱)

۱۳۱- گزینه «۲»

(مفهم بصیرایی)

برای متغیرهای اسمی نمودار میله‌ای بهتر از نمودار بافت نگاشت است.

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۲)

۱۳۲- گزینه «۱»

(مفهم بصیرایی)

تعداد داده‌ها ۱۲ تا زوج است، بنابراین میانه داده‌ها (در داده‌های مرتب شده) برابر است با میانگین دو داده وسط.

$$\text{میانۀ} = \frac{۳+۴}{۲} = ۳/۵$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۶)

۱۳۳- گزینه «۱»

(مفهم بصیرایی)

در نمودار حبابی متغیر سوم با مجذور شعاع دایره‌ها و یا مساحت دایره‌ها متناسب است.

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۱۲)

۱۳۴- گزینه «۲»

(مفهم ابراهیم توزنده‌یانی)

تعداد کل داده‌ها $n = a + 10 + 50 + 2a = 3a + 60$

$$D \text{ زاویه} = \frac{D}{۳۶۰} = \frac{۲a}{۳a+۶۰} \Rightarrow D = \frac{۲a \times ۳۶۰}{۳a+۶۰}$$

$$A \text{ زاویه} = \frac{A}{۳۶۰} = \frac{a}{۳a+۶۰} \Rightarrow A = \frac{a \times ۳۶۰}{۳a+۶۰}$$

$$\Rightarrow \frac{۲a \times ۳۶۰}{۳a+۶۰} - \frac{a \times ۳۶۰}{۳a+۶۰} = ۶۰$$

$$\Rightarrow \frac{a \times ۳۶۰}{۳a+۶۰} = ۶۰ \Rightarrow \frac{۶a}{۳a+۶۰} = ۱ \Rightarrow ۶a = ۳a + ۶۰$$

$$\Rightarrow ۳a = ۶۰ \Rightarrow a = ۲۰$$

$$D = 2a = 40$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۵)

۱۳۵- گزینه «۳»

(گلناز بینقی)

طبق فرمول فراوانی نسبی داریم:

$$A \text{ فراوانی نسبی گروه} = \frac{f_A}{N} = \frac{3x}{۳+۳x+x+۴+x+۵} = \frac{3x}{5x+12}$$

$$\Rightarrow \frac{3x}{5x+12} = \frac{1}{3} \Rightarrow 3x \times 3 = 5x + 12 \Rightarrow 4x = 12 \Rightarrow x = 3$$

$$\Rightarrow N_B + N_C = x + 4 + 3 = x + 7 = 3 + 7 = 10$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۵)

۱۳۶- گزینه «۲»

(ابوالفضل بهاری)

$$A = \frac{۱۵}{۱۰۰} \times ۳۶۰^\circ = ۵۴^\circ$$

$$B = \frac{۴۰}{۱۰۰} \times ۳۶۰^\circ = ۱۴۴^\circ$$

$$\hat{A} + \hat{B} + \hat{C} + \hat{D} = ۳۶۰ \Rightarrow \hat{D} = ۳۶۰^\circ - (۵۴^\circ + ۱۴۴^\circ + ۹۰^\circ)$$

$$\Rightarrow \hat{D} = ۳۶۰^\circ - ۲۸۸^\circ = ۷۲^\circ$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۵)

۱۳۷- گزینه «۳»

(ابوالفضل بهاری)

$$R = \max - \min$$

$$۴k + ۳k + ۲k + ۴k = ۹۰ - ۱۲ \Rightarrow ۱۳k = ۷۸ \Rightarrow k = ۶$$

می‌دانیم دامنه میان چارکی فاصله Q_3 تا Q_1 است $(Q_3 - Q_1)$ ، طبق

نمودار فاصله Q_3 تا Q_1 ، $۳k + ۲k$ می‌باشد:

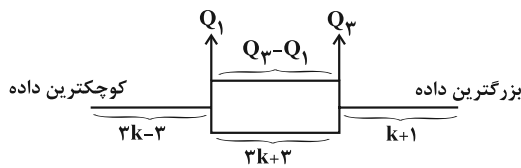
$$IQR = Q_3 - Q_1 = \Delta k \xrightarrow{k=6} 5 \times 6 = 30$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

۱۳۸- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

با توجه به نمودار جعبه‌ای زیر داریم:

$$Q_3 - Q_1 = 3k + 3 = 18 \Rightarrow 3k = 15 \Rightarrow k = 5$$

$R =$ کوچکترین داده - بزرگترین داده

$$= (3k - 3) + (3k + 3) + (k + 1) = 7k + 1 = 7(5) + 1 = 36$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

۱۳۹- گزینه «۲»

(مفهم ابراهیم توزنده‌یانی)

$$\frac{A \text{ متغیر سوم}}{B \text{ متغیر سوم}} = \frac{\text{مساحت دایره A}}{\text{مساحت دایره B}} \Rightarrow \frac{180}{x} = \frac{\pi r_A^2}{\pi r_B^2} \Rightarrow r_A = 2/5 r_B$$

$$\frac{180}{x} = \frac{(2/5 r_B)^2}{(r_B)^2} \Rightarrow \frac{180}{x} = 6/25 \Rightarrow 6/25 x = 180$$

$$\Rightarrow x = \frac{180}{6/25} = 28/8$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۲)

۱۴۰- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

$$x \text{ مقدار متغیر} : \frac{x}{\max \text{ مقدار}} \times 100 = \frac{x}{100} \times 100 = 70 \Rightarrow x = 70$$

$$y \text{ مقدار متغیر} : \frac{y}{\max \text{ مقدار}} \times 100 = \frac{y}{50} \times 100 = 30 \Rightarrow 2y = 30 \Rightarrow y = 15$$

$$z \text{ مقدار متغیر} : \frac{z}{\max \text{ مقدار}} \times 100 = \frac{z}{80} \times 100 = 25 \Rightarrow 100z = 25 \times 80$$

$$z = \frac{25 \times 80}{100} = 20$$

$$\text{میانگین} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{70 + 15 + 20}{3} = 35$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

جامعه‌شناسی (۱)

۱۴۱- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود.

جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۴۲- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آنکه هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۴۳- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

لیبرالیسم به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌ها است. دموکراسی به معنای حاکمیت مردم است. لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.

از منظر ارسطو افتراق حکومت مونارشی و تیرانی در شیوه حکومت است. شیوه حاکمیت مونارشی بر اساس فضیلت و شیوه حاکمیت تیرانی براساس خواست و میل حاکم است.

از منظر فارابی حاکمیت اقلیت انسان‌محور بر اساس فضیلت انسانی، ضروریه (جامعه قناعت‌گرایی) نام دارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۱۴۴- گزینه «۲»

(کوثر شاه‌سینینی)

تبعیت اراده یک انسان از انسان دیگر، به دو صورت می‌تواند باشد:

- ۱- تبعیت باکراهت؛ وقتی است که تبعیت ناشی از تهدید و ترس باشد. مانند تبعیت از استالین
- ۲- تبعیت بارضایت؛ وقتی است که شخصی با میل درونی، مطابق اراده دیگری عمل کند. مانند تبعیت از گاندی، مارتین لوتر کینگ و رئیس‌علی دلواری

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۱۸)

۱۴۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

نظام فرهنگی، عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۱۴۶- گزینه «۲»

(امیرمهری افشار)

افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی، به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است و کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز به منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد.

نبود شرط اول، جامعه مشترک (جامعه‌ای که براساس عقاید و ارزش‌های باطل شکل می‌گیرد) می‌سازد و نبود شرط دوم، جامعه فاسق (جامعه‌ای که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند ولی به آن‌ها پایبند نیستند)، می‌سازد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۷ و ۱۲۸)

۱۴۷- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

از سال ۱۳۹۰ تجدیدنظر در سیاست‌های کاهش جمعیت شروع شد و سرانجام در سال ۱۳۹۳ اصول کلی سیاست‌های جمعیتی کشور تصویب گردید.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۹ و ۱۳۰)

۱۴۸- گزینه «۲»

(امیرمسین کاروین)

امروزه جوامع غربی به علت‌هایی مانند بالا رفتن سن ازدواج، افزایش بی‌ثباتی، فروپاشی خانواده‌ها و طلاق، رفاه‌زدگی، عاقبت‌طلبی و مصرف‌گرایی و به دنبال آن هزینه‌پنداشتن فرزندان و ... با مسئله کاهش جمعیت عوارضی چون پیری و سالمندی جمعیت مواجه‌اند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۹)

۱۴۹- گزینه «۳»

(امیرمهری افشار)

اگر سرمایه‌های نفتی به درستی استفاده نشود، می‌تواند اقتصادی وابسته ایجاد کند که رشد و افول آن به قیمت و درآمد نفتی وابسته است. چنین اقتصادی از آن جهت که درآمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می‌کند، باعث شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است؛ دولت بزرگی به وجود می‌آید که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب و کار افزایش دهد و حتی هزینه‌های آموزش و بهداشت را که در بیشتر نقاط دنیا از محل مالیات‌ها پرداخت می‌شود، به کمک درآمدهای نفتی تأمین کند.

تورم، بیکاری، وابستگی به نفت، توزیع نابرابر امکانات، تجمل‌گرایی و غلبه فرهنگ مصرفی از معضلاتی است که اقتصاد ما با آن دست به‌گریبان است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۳۲)

۱۵۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

برخی از کشورهای سلطه‌گر غربی، که از سویی اقتصاد را اساس همه‌چیز می‌پندارند و از سوی دیگر، تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابود شده می‌بینند، پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند؛ از این‌رو جنگ اقتصادی تمام‌عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۳۳)

منطق

۱۵۱- گزینه «۴»

(سبا بیغفرزاده صابری)

تفکر نقادانه یا سنجشگرانه، فراگیری مهارت تفکر و تفکر کردن درباره نحوه صحیح تفکر است. البته پرورش مهارت‌های تفکر صحیح و ارزیابی استدلال‌ها همچون اکثر فعالیت‌های انسانی نیازمند تمرین و تکرار است (تأیید گزینه‌های ۱، ۲ و ۳)، اما در گزینه «۴» درباره چپستی تفکر گفته شده است در حالی که در تفکر نقادانه به دنبال چگونگی یا همان نحوه تفکر صحیح هستیم نه چپستی و ماهیت تفکر.

(منطق، سنهشگری در تفکر، صفحه ۹۹)

۱۵۲- گزینه «۱»

(پرکل رمیمی)

یکی از کاربردهای استدلال، دستیابی به حقیقت است که به استدلال‌های به‌کاررفته در این مورد، «برهان» می‌گویند. استدلال‌هایی که برای قانع کردن دیگران استفاده می‌شود، «خطابه» نام دارد. همچنین استدلال‌هایی که برای غلبه بر دیگران استفاده می‌شود را در فن «جدل» بررسی می‌کنند. **نکته:** فن بیان جزء کاربردهای استدلال نیست و یک نوع علم است. می‌توان گفت فن بیان جامع‌تر از هر سه کاربرد استدلال است.

(منطق، سنهشگری در تفکر، صفحه ۱۰۳)

۱۵۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

به کار بردن اشتباهی یا عمدی کلماتی که دارای بار ارزشی متفاوتی هستند، می‌تواند منشأ خطای اندیشه باشد که آن را مغالطه «بار ارزشی کلمات» می‌نامند. در اینجا فرد کلماتی با بار ارزشی منفی در مورد دلایل مخالفان و بار ارزشی مثبت در مورد دلایل خود به کار برده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مغالطه مسموم کردن چاه است.

گزینه «۲»: مغالطه تله‌گذاری است.

گزینه «۳»: مغالطه بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی است.

(منطق، سنهشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵، ۱۰۶ و ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۱۵۴- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

در گزینه سوم، فرد نظر خودش را بیان کرده است و سپس گفته که هر کس از عاقلان باشد نظر او را درست خواهد یافت. بنابراین در این‌جا وی صفت مثبت و خوبی را به کسانی که حرفش را تأیید بکنند نسبت داده و بنابراین از مغالطه «تله‌گذاری» استفاده کرده است. اما سایر گزینه‌ها دارای مغالطه «مسموم کردن چاه» هستند.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این گزینه گفته شده که کسی که نظام فلسفی ملاصدرا را به خوبی مطالعه کرده باشد چنین انتقادی نخواهد کرد. یعنی در واقع به کسی که انتقاد کرده است این نسبت را داده که مطالعه و فهم کافی نداشته است که یک صفت منفی به حساب می‌آید و بنابراین مصداق مغالطه مسموم کردن چاه خواهد بود.

گزینه «۲»: در این گزینه بیان داشته که فقط افراد بی‌سواد آن سخن مورد نظر را خواهند گفت و بنابراین مغالطه مسموم کردن چاه را به کار گرفته است.

گزینه «۴»: در اینجا نیز به طور تلویحی گفته شده که اگر کسی ظرایف آثار یک نقاش به خصوص را تشخیص ندهد بی‌ذوق و بی‌هنر است و بنابراین مصداق مغالطه مسموم کردن چاه خواهد بود.

(منطق، سنهشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۱۵۵- گزینه «۳»

(هسین آفوندری راهنماچی)

بدون این که دلیل منطقی برای ماسک زدن بیاورد با دادن ویژگی اصیل بودن و با شخصیت بودن طرف شونده ماسک زدن را درست می‌بیند. پس با دادن ویژگی‌های مثبت سعی در تله‌گذاری داشته است.

(منطق، سنهشگری در تفکر، صفحه ۱۰۹)

۱۵۶- گزینه «۴»

(مهمد رضایی‌بغا)

هنگامی که صفتی منفی بدون هیچ دلیل موجه به افرادی نسبت داده شود، با مغالطه «مسموم کردن چاه» مواجه هستیم.

(منطق، سنهشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۳)

۱۵۷- گزینه «۲»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

در گزینه «۲» فرد با آوردن ساعت سعی کرده است که تأخیرهای همیشگی خود را کوچک جلوه دهد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بزرگ‌نمایی است.

گزینه «۳»: بزرگ‌نمایی است.

گزینه «۴»: مسموم کردن چاه

(منطق، سنهشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۳)

۱۵۸- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

چون در ابتدای جمله ذکر دلیل (ذکر نکات) آمده است. پس هیچ مغالطه‌ای وجود ندارد. مغالطه زمانی رخ می‌دهد که به جای ذکر دلیل از عوامل روانی جهت اقناع مخاطب استفاده شود. مغالطه ذکر شده در سایر گزینه‌ها صحیح است.

(منطق، سنهشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۳)

۱۵۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در موارد (الف و ب) با مغالطه بار ارزشی کلمات، از کلمات خوش‌نمک و نرم‌خوبی معقول استفاده شده است که بار ارزشی مثبتی دارند و بدین ترتیب از تندی نقدها کاسته‌اند. همچنین چون باعث شده است که حقیقت امر از آنچه هست (شوری بیش از اندازه غذا و تسلیم شدن در برابر مخالفان) کمتر جلوه کند در آن کوچک‌نمایی هم وجود دارد. در مورد (ج) به لحاظ تحریک احساس محبت و تعصب همشهری بودن، با مغالطه توسل به احساسات مواجهیم.

نکته: در مورد (ج)، تله‌گذاری نداریم چون صفت پسندیده‌ای برای انداختن افراد در تله بیان نشده است.

(منطق، سنهشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۱۶۰- گزینه «۲»

(موسی سیاهی - سراوان)

مغالطه بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی، مغالطه‌ای است که در آن در دفاع از یک مورد نقاط قوت را بزرگ و نقاط ضعف را کوچک می‌کنند و در مخالفت با یک مورد نقاط قوت را کوچک و نقاط ضعف را بزرگ می‌کنند. همچنین مغالطه‌ای است که با بزرگ‌نمایی و بدون ذکر دلیل سعی در تأیید نظری داشته باشیم یا با کوچک‌نمایی و بدون ذکر دلیل، سعی در مخفی کردن حقیقتی داشته باشیم.

(منطق، سنهشگری در تفکر، صفحه ۱۱۱)